

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-4/15/AŻ

Warszawa, dn. 18 marca 2016 r.

DECYZJA Nr RWA-2/2016

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 23) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 ww. ustawy

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

umarza się w całości jako bezprzedmiotowe postępowanie wszczęte z urzędu w związku z podejrzeniem stosowania przez przedsiębiorcę Jacka Jaworowskiego prowadzącego w Makowie Mazowieckim działalność gospodarczą pod firmą *Jacek Jaworowski Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1. pozbawieniu konsumenta rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez podawanie błędnej informacji o całkowitej kwocie pożyczki:
 - a) przed zawarciem umowy pożyczki na trwałym nośniku, co może naruszać art. 13 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 14 ust. 1 w zw. z art. 5 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.),
 - b) przed zawarciem umowy pożyczki zabezpieczonej hipoteką na trwałym nośniku, co może naruszać art. 22 pkt 5 w zw. z art. 23 ust. 1 w zw. z art. 5 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.),

co w konsekwencji może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

2. niewskazywaniu w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – całkowitej kwoty pożyczki, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

3. niewskazywaniu:

a) w umowach pożyczki – wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – sposobu odstąpienia konsumenta od umowy,

b) w umowach pożyczki zabezpieczonej hipoteką – wbrew dyspozycji art. 35 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – sposobu odstąpienia konsumenta od umowy,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

4. nieprzekazywaniu konsumentom danych:

a) o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – wbrew art. 14 ust. 1 ww. ustawy – na określonym w załączniku nr 1 do ustawy wzorze formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego,

b) o których mowa w art. 22 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – wbrew art. 23 ust. 1 ww. ustawy – na określonym w załączniku nr 3 do ustawy wzorze formularza informacyjnego dotyczącego kredytu zabezpieczonego hipoteką,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

5. niepodawaniu przed zawarciem umowy pożyczki na trwałym nośniku – wbrew art. 13 ust. 1 pkt 18 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – informacji o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnej informacji na temat wyników przeprowadzonej w celu oceny zdolności kredytowej weryfikacji w bazie danych, co może stanowić

naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

6. niepodawaniu przed zawarciem umowy pożyczki na trwałym nośniku – wbrew art. 13 ust. 1 pkt 19 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – informacji o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnego projektu umowy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

7. niepodawaniu:

a) przed zawarciem umowy pożyczki zabezpieczonej hipoteką na trwałym nośniku – wbrew art. 22 pkt 17 w zw. z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – informacji o konieczności poniesienia opłat notarialnych,

b) w umowach pożyczki zabezpieczonych hipoteką – wbrew dyspozycji art. 35 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – informacji o konieczności poniesienia opłat notarialnych,

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

8. niewskazywaniu w umowach pożyczki zabezpieczonej hipoteką – wbrew dyspozycji art. 69 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 128) w zw. z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy – celu, na który pożyczka została udzielona, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

9. stosowaniu we wzorze oświadczenia o odstąpieniu od umowy zatytułowanym *Oświadczenie o odstąpieniu od umowy* informacji o treści:

Jednocześnie informuję, że kwota udzielonej mi i wykorzystanej pożyczki została przeze mnie zwrócona, na potwierdzenie czego załączam dowód zwrotu wykorzystanej kwoty (...),

co jest niezgodne z art. 53 ust. 5 w zw. z art. 53 ust. 4 w zw. z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

10. stosowaniu we wzorcach umownych przedkładanych konsumentom celem zawarcia umowy pożyczki oraz umowy pożyczki zabezpieczonej hipoteką postanowienia określającego *opłatę za pisemne sporządzenie i dostarczenie upomnienia* w wysokości 500 zł oraz *opłatę za dojazd do miejsca zamieszkania Pożyczkodawcy celem osobistego wezwania do zwrotu pożyczki* w wysokości 1000 zł, co może prowadzić do nadmiernego i nieuzasadnionego obciążania finansowego konsumentów przez Jacka Jaworowskiego prowadzącego w Makowie Mazowieckim działalność gospodarczą pod firmą *Jacek Jaworowski Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* opłatami za dokonanie czynności windykacyjnych przez przedsiębiorcę, niezależnie od ich niezbędności i celowości, oraz niezależnie od wysokości rzeczywiście poniesionych przez przedsiębiorcę kosztów tych czynności, co może naruszać art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206 ze zm.), a tym samym stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie (dalej również: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu, Delegatura UOKiK w Warszawie) przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu kontrolę wzorców umów wykorzystywanych przez Jacka Jaworowskiego prowadzącego w Makowie Mazowieckim działalność gospodarczą pod firmą *Jacek Jaworowski Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* (dalej również: Przedsiębiorca, *Jacek Jaworowski Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe*) przy zawieraniu umów pożyczki oraz umów zawieranych w oparciu o te wzorce.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wystąpił do Przedsiębiorcy m.in. o przesłanie wszystkich stosowanych w obrocie z konsumentami w ramach prowadzonej działalności pożyczkowej wzorców umownych stosowanych od dnia

1 lipca 2014 r., jak również do przekazania 10 pierwszych umów pożyczki zawartych przez *Jacka Jaworowskiego Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* z konsumentami w dniu 1 lipca 2014 r. wraz ze wszystkimi załącznikami. Część z umów pożyczki zawieranych przez konsumentów z Przedsiębiorcą zabezpieczanych było hipoteką¹. Analiza otrzymanych wzorców umownych wykorzystywanych przez *Jacka Jaworowskiego Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* w obrocie konsumenckim, jak również umów pożyczki oraz umów pożyczki zabezpieczonej hipoteką zawieranych w oparciu o te wzorce pozwoliła stwierdzić, iż zachodzi podejrzenie stosowania przez Przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów².

W związku z powyższym w oparciu o zebrany materiał dowodowy Prezes Urzędu uznał za zasadne i celowe wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przez *Jacka Jaworowskiego Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wskazanych w sentencji niniejszej decyzji. W toku niniejszego postępowania Prezes Urzędu pismem z dnia 31 sierpnia 2015 r. wezwał Przedsiębiorcę do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów. *Jacek Jaworowski Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* pismem z dnia 24 września 2015 r. udzielił odpowiedzi na ww. wezwanie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje.

Prezes Urzędu wszczął przeciwko przedsiębiorcy Jackowi Jaworowskiemu prowadzącemu w Makowie Mazowieckim działalność gospodarczą pod firmą *Jacek Jaworowski Sorek – Przedsiębiorstwo Finansowe* postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

¹ Pod pojęciem „umowa pożyczki” stosowanym w treści niniejszej Decyzji mieszczą się umowy niezabezpieczone hipoteką. Pojęcie „umowa pożyczki zabezpieczona hipoteką” odnosi się wyłącznie do umów zabezpieczonych hipoteką.

² W niniejszej Decyzji, Prezes Urzędu powołując się na przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, w których mowa jest o „umowie o kredyt konsumencki”, mając na uwadze art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, używa określenia „umowa pożyczki”. Podobnie zamiast określić „kredytodawca”/ „kredytobiorca” stosowane są odpowiednio pojęcia: „pożyczkodawca”/ „pożyczkobiorca”.

W toku prowadzonego postępowania Prezes Urzędu ustalił w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej: CEIDG), że Przedsiębiorca w dniu 14 grudnia 2015 r. zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, a w dniu 16 grudnia 2015 r. został wykreślony z rejestru.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Przepis art. 24 ust. 1 ww. ustawy stanowi, iż *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów*, natomiast art. 24 ust. 2 określa, że *przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji*.

Prezes UOKiK w sprawie stosowanych przez przedsiębiorców praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów może wydać decyzje opisane w art. 26, 27 lub 28 tej ustawy. Jednak decyzje te mogą zostać wydane tylko wówczas, gdy Prezes UOKiK dokonuje oceny działań przedsiębiorcy. Ustawodawca, zamieszczając w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definicję praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jednocześnie przesądził, iż działań tych może dopuścić się wyłącznie przedsiębiorca. Tym samym zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów może zostać orzeczony wyłącznie przeciwko przedsiębiorcy, to tylko on może być adresatem zakazu zamieszczonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów³.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem „przedsiębiorcy” należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 584 ze zm).

³ M. Sieradzka, *Komentarz do art. 101 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, [w:] *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Kohutek K., Sieradzka M., opubl. LEX 2008.

Z art. 4 ust. 1 tej ustawy wynika zaś, że przedsiębiorcą w rozumieniu tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

W toku prowadzonych działań ustalono, że Przedsiębiorca, w stosunku do którego prowadzone było postępowanie w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 14 grudnia 2015 r., a z dniem 16 grudnia 2015 r. nastąpiło wykreślenie jego wpisu z CEIDG, w związku z czym utracił status przedsiębiorcy.

Zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 23, dalej: k.p.a.), gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części. Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której mowa w art. 105 § 1 k.p.a. oznacza, że brak jest któregoś z elementów pozwalających na rozstrzygnięcie sprawy co do jej istoty. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że przesłanka bezprzedmiotowości występuje, gdy brak jest podstaw prawnych do merytorycznego rozstrzygnięcia danej sprawy w ogóle bądź nie było podstaw do jej rozpoznania w drodze postępowania administracyjnego. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty⁴. Bezprzedmiotowość postępowania wynikać może zarówno z przyczyn podmiotowych (np. śmierć strony, ustanie bytu prawnego osoby prawnej), jak i przedmiotowych (np. w przypadku stwierdzenia, że organ, który prowadził postępowanie na żądanie strony nie był właściwy, a także, gdy strona wnosi o wydanie decyzji tożsamej w decyzją uprzednią). W tym zakresie brak jest więc podstaw prawnych do merytorycznego rozpoznania sprawy.

W niniejszym przypadku okolicznością powodującą konieczność umorzenia przedmiotowego postępowania jest fakt, iż Jacek Jaworowski nie jest już przedsiębiorcą. Następstwem tego jest brak możliwości wydania decyzji administracyjnej w stosunku do przedsiębiorcy i stwierdzenie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, o których

⁴ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt III SA 2225/01.

mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przywołane okoliczności uzasadniają umorzenie niniejszego postępowania. Należy również zauważyć, iż Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy (obecnie: Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów) w jednym z wyroków wskazał, że uzasadnienie decyzji o umorzeniu postępowania wydawanej na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. nie może zawierać treści dotyczących rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty, czy też w inny sposób wyrażać stanowiska Prezesa UOKiK w zakresie zasadności zarzutów sformułowanych we wszczęciu postępowania⁵. Z uwagi na powyższe brak jest również podstaw do rozważenia w przedmiotowej decyzji dalszych kwestii związanych z tą sprawą.

Mając na względzie ww. okoliczności należało orzec, jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Dyrektor Delegatury UOKiK w Warszawie

Dorota Grudzień-Barbachowska

/podpis/

⁵ Wyroku z dnia 28 czerwca 1995 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy (sygn. akt XVII Amr 24/95, opubl. Wokanda 1996, nr 8, s. 53).